

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет**

VI Міжнародний науково-методичний семінар

**НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ВИКЛАДАННІ МОВ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ**

(матеріали семінару)

24 лютого 2022 року

Харків

Михайлюк Н.В.

*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

м. Харків, Україна

e-mail: mnv_fr@ukr.net

Бондаренко Н.С.

*Український державний
університет залізничного транспорту*

м. Харків, Україна

e-mail: nataliborki@ukr.net

**РОЗВИТОК НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ
З ВИКОРИСТАННЯМ МАТЕРІАЛІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ**

Однією з важливих компетенцій сучасної людини є вміння ефективно використовувати в роботі інформаційно-комунікативні технології, а також здатність позиціонувати себе у віртуальному просторі, найбільш доступному засобі спілкування. Сьогодні для фахівців у галузі навчання української мови як іноземної є важливим той факт, що мова як засіб спілкування набула нової форми існування у віртуальному просторі, а викладачі української мови як іноземної отримали унікальну можливість використовувати сучасну живу українську мову в процесі навчання і створювати власний інформаційний віртуальний простір [1].

Активне використання електронних ресурсів стає невід'ємною частиною сучасної моделі освітнього простору, до відмінних рис якої відносять велику відкритість, доступність та гнучкість за рахунок широкого застосування засобів самоосвіти на основі нових інформаційних та комунікаційних отримання нових знань [2].

Застосування комп'ютерних програмних засобів на уроках української мови як іноземної дозволяє викладачеві не тільки урізноманітнити традиційні форми навчання, але й вирішувати різні завдання: підвищити наочність навчання, забезпечити його диференціацію, полегшити контроль знань, підвищити інтерес до предмета. Використання нових інформаційних технологій можна активно використовувати в процесі розвитку навичок аудіювання на уроках української мови як іноземної.

Говорячи про комутаційні цілі освіти, слід зазначити, що правильна організація процесу аудіювання є однією з основних умов оволодіння іноземною мовою. Навичкам аудіювання необхідно навчати окремо, тому що варто враховувати специфіку, а також складність цього виду комунікації.

Однією з основних складнощів аудіювання є труднощі розуміння сенсу усного висловлювання. Особливості усної комунікації, у якій відбувається сприйняття мови на слух – це, насамперед, наявність контакту з співрозмовником, ситуативність, і навіть екстралінгвістична інформація, до якої належать невербальні сигнали промовця (жести, міміка тощо).

Говорячи про аудіювання не можна не сказати про лінгвістичні особливості, який має даний аспект мовної діяльності. До них відносяться: ритм, повний чи неповний стиль, паузи, інтенсивність, динаміка, тон, логічні наголоси, стилістично-марковані лексичні одиниці, наявність слів, які заповнюють паузи у реченнях тощо. Отже, необхідно розвивати в іноземних студентах навички правильної паузації та інтонації, розставлення логічного наголосу, відокремлення найважливішої інформації.

Однією з основних складностей аудіювання є те, що тому, хто слухає в більшості випадків, неможливо прогнозувати інформацію. Саме тому необхідно виробляти у студентів навички сприймати інформацію та за наявності незнайомої, нової лексики осмислювати її шляхом її фільтрації та приблизного засвоєння. Відсутність необхідних фонових знань у іноземних студентів також заважає при сприйнятті інформації на слух. Навчальні ресурси Інтернету, такі як фільми, відео, статті культурознавчого характеру можуть

бути використані іноземними студентами для подолання цього недоліку компетенції.

Велика кількість нових лексичних і граматичних одиниць негативно впливає на прогрес іноземних студентів в оволодінні навичками аудіювання. Екстралінгвістичні фактори також негативно впливають на сприйняття усного мовлення. До таких факторів варто віднести швидкість надання аудіофрагментів. Найбільш вдалими вважаються умови, при яких швидкість мовця та аудиторії збігається. І дуже швидкий і дуже повільний темпи мови негативно впливають на формування навичок аудіювання. Текст аудіофрагменту повинен відповідати комунікативним нормам аудиторії, мати чітку структуру і логіку.

Навчальні освітні ресурси мережі Інтернет допомагають у вирішенні вищезазначених проблем. Розробка штучного середовища досліджуваної мови – це одне з найважливіших питань сучасної методики. Вивчення української мови як іноземної, зокрема розвиток навичок аудіювання є набагато успішнішим при застосуванні нових інформаційних технологій. Інтернет ресурси підвищують інтерес та мотивацію студентів, а також суттєво полегшують роботу викладачеві.

Основною метою на уроках української мови як іноземної є формування комунікативних навичок у всіх видах мовної діяльності, особливо у говорінні, яке нерозривно пов'язане з почутим текстом та вмінням правильно реагувати на інформацію.

Щоб усвідомити специфіку поведінки носіїв мови, потрібно бачити їх, а також обстановку, в якій відбувається акт спілкування (магазин, метро, аеропорт, навчальна аудиторія, театр та ін.), сюжети актів спілкування досить освітлені в Інтернеті. Віртуальна участь у таких ситуаціях створює реальні умови протікання спілкування і точно передає необхідні смислові значення незнайомої лексики, які істотно впливають на поведінку тих, хто спілкується. Перегляд фрагмента або цілого фільму дозволяє познайомитися з

характерними рисами країни та життям людей у ній. Тому слід повніше використовувати аудіовізуальні джерела.

Відповідно до піднятої проблеми в аспекті навчання являє собою особливий інтерес таке поняття, як присутність в автентичних аудитивних матеріалах звукового ряду: шум транспорту, розмови перехожих, дзвінки телефону, музика та інше. Це допомагає краще зрозуміти характер запропонованих обставин, формує навичку сприйняття іншої мови на тлі різноманітних перешкод.

Використання натурального мовного матеріалу займає особливе місце у навчанні аудіювання. Застосування таких матеріалів створює у іноземних студентів ілюзію прилучення до автентичного середовища. На думку багатьох методистів, саме цей фактор є успішною передумовою оволодіння іноземною мовою.

Отже, на даному етапі розвитку суспільства стає неможливим уявити освітній процес без використання нових інформаційних технологій або, конкретніше, без ресурсів мережі Інтернет. Сучасні освітні технології не дають навчальному процесу стояти на місці, а навпаки, дають поштовх до розвитку, збагачуючи процес навчання та його учасників. Невичерпний потенціал мережі Інтернет дає можливість викладачеві виявляти креативність, не відходячи від навчального плану, мотивуючи студентів навчання української мови шляхом нестандартних, нових рішень.

Комп'ютер та Інтернет виступають як один із елементів, що організують процес викладання української мови як іноземної із застосуванням спеціально створених комп'ютерних навчальних програм з української мови. В освітній діяльності є засобом презентації та пояснення мовного матеріалу, джерелом довідкової інформації, інструментом для самостійної роботи іноземних студентів. Комп'ютер та Інтернет можуть застосовуватись на різних етапах заняття. Ефективність застосування нових інформаційних технологій під час уроків української мови як іноземної відповідає сучасному розумінню викладання іноземних мов [3].

Література:

1. Використання інтернет ресурсів на уроках іноземної мови. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-internet-resursiv-na-urokah-inozemnoi-movi-119285.html>.
2. Вязовская В.В., Данилевская Т.А., Трубчанинова М.Е. Интернет-ресурсы в обучении русскому языку как иностранному: ожидания vs реальность. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/internet-resursy-v-obuchanii-russkomu-yazyku-kak-inostrannomu-ozhidaniya-vs-realnost>.
3. Использование ресурсов сети Интернет по русскому как иностранному. URL: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=895832>.

<i>Matviienko L.H.</i> Motivation in the system of distance learning of foreign languages.....	87
<i>Михайлюк Н.В., Бондаренко Н.С.</i> Розвиток навичок аудіювання на уроках української мови як іноземної з використанням матеріалів мережі Інтернет..	90
<i>Муляр І.В.</i> Формування навичок мовного етикету під час навчання української мови як іноземної.....	95
<i>Новікова О.В.</i> Teaching of foreign students by means of intermediate language..	98
<i>Окуневич Ю.А.</i> Потенциал виртуальных экскурсий на уроках РКИ.....	101
<i>Опришко Н.О., Robert Rodrigues</i> Algorithm as an interdisciplinary concept and its use in the language training.....	106
<i>Оробінська М.В.</i> Ідіоматичність як ключовий критерій володіння іноземною мовою.....	109
<i>Панченко О.І.</i> Використання пісенних текстів в Інтернеті у викладанні української мови як іноземної.....	114
<i>Пономаренко Л. В.</i> До питання про інтегрований підхід до навчання української мови іноземних слухачів довузівської підготовки.....	116
<i>Радюк Е.В.</i> Дистанционное обучение: плюсы и минусы.....	122
<i>Савицька Т.В.</i> Елементи педагогічної провокації, як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності інокомуніканта.....	128
<i>Сенько А.В.</i> Значение интегрированных занятий в учебном процессе.....	136
<i>Solovyova O.V.</i> Blended learning in modern conditions.....	141
<i>Suima I. P.</i> The use of the Ukrainian linguacultural texts in teaching foreign students.....	143
<i>Тараненко В.В.</i> Лексико-граматичний тренажер з УЯІ як форма самостійної роботи іноземних студентів-початківців.....	147
<i>Ткач О.Є.</i> Інтерактивна наочність на заняттях з української мови як іноземної в умовах дистанційного навчання.....	153
<i>Хом'якова О. В., Нечипоренко С. С.</i> Використання онлайн-екскурсій при навчанні української та англійської мов як іноземних.....	158